

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

## Poziv!

Po sklepu notranjskih rodoljubov, ki so se udeležili volilnega shoda v Postojni dné 20. t. m., je bila prva točka posvetovanje, kako naj sprejmejo Notranjci Nj. Veličanstvo v Logatci o priliki potovanja v Idrijo in kako naj se uredi velika ljudska veselica, prepuščena Logatčanom, osobito pa Dol. in Gor. Logaškima županoma g. Muleju in g. Milavcu. — Na njihov poziv osnoval se je pri seji dné 24. t. m. odbor, obstoječ iz 16 udov, in sicer je bil voljen predsednikom g. Mulej, podpredsednikoma gg. Milavec in Gruntar, odbornikom za cerkvene zadeve g. župnik Markič, tajnikoma gg. Lavrentič in Sicherl, blagajnikoma gg. dr. Sterger in B. Kobal, pevovodjem g. Ribnikar, aranžerjem dekoracij g. Arko in odbornikom sploh gg. Candusso, Jeglič, Petrič, Puppis, Jos. Rihar in Tollazzi.

Ta odbor imel je prvo svojo sejo 28. t. m., katere se je udeležil tudi g. c. kr. okrajni glavar Mahkot. Ukreuil je odbor mej drugim, da povabi in potem vsa županstva, društva, razna zastopništva, rodbine in posamne osebe v Notranjskeji, da se poklonijo v imenu slednje Nj. Veličanstvu o Njega prihodu v Logatec-Idrijo, ter da se udeležé velikanske ljudske slavnosti, katero priredi slavnostni odbor v imenu Notranjcev o priliki pohoda Nj. Veličanstva v Notranjsko.

### S p o r e d :

I. 1. Dné 14. julija: razsvitljava in spreved z bakljami iz Dol. Logatca do c. kr. okrajnega glavarstva v Gorenji Logatec, katerega spremlja vojaška godba.

2. Dné 15. julija: Budnica.

3. Slovesni poklon dostojanstvenikov, županov, društev itd. Nj. Veličanstvu na kolodvoru Logaškem ob 7. uri zjutraj.

4. Slovesna sv. maša pri Sv. Nikolaji v Dol. Logatci z asistenco — mešani pevski zbor z orgljami in vojaškim orkestrom.

5. Skupni obed, pri katerem svira vojaška godba.

6. Poklon Nj. Veličanstvu o Njega odhodu iz Logatca ob 3. uri popoldne.

II. Ljudska veselica, — vrši se pod milim nebom.

1. Pozdrav.

2. Slavnostni govor.

3. Petje in godba.

4. Ples in prosta zabava.

5. Zvečer umetelni ognji, kresi itd.

Posamne točke petja, godbe in plesa določijo se pozneje.

V Logatci, dné 29. marca 1883.

Slavnostni odbor.

Politično društvo „Edinost“ za vse Primorsko.

## Poziv na tabor.

V nedeljo dne 3. junija 1883

bode

## T A B O R

na polji v Brezovici, poleg Materije.

Začetek tabora točno ob 3. uri popoldne.

### DNEVNI RED:

1. Kako bi se povzdignilo narodno šolstvo in kako bi se pršlo v okom nemarnemu pohajanju šol — govori g. A. Medvešek.
2. Kako naj se uredujejo slovenske, oziroma hrvatske občine v Istri — govori g. G. Kastelec.
3. Kako dela poreški kreditni zavod in potreba posebne posojilnice za podgradski okraj — govori g. Sl. Jenko.
4. Kako bi se povzdignilo zanemarjeno kmetijstvo v Istri — govori gg. Rihard Dolenc in J. Kristan.
5. Je-li potrebno, da se župani in drugi odlični možje raznih občin zbirajo v županske shode — govori g. Sl. Jenko.

## LISTEK.

### Pillone.

(Danski spisal Viljem Bergsøe, poslovenil I. P.)

(Dalje.)

„Vender bilo je v njenej lepoti in obnašanji nekaj zoprnega, če tudi je slepilo oko na prvi utis.“

„Ne le, da se je zavedala svoje lepote, temveč prezirala je vsa častenja in laskanja, s katerimi so jo obsipali, kar se je slabo ujemalo s prijaznostjo, s katero so jo vsprijeli ti revni ljudje. Okrog njenih ust videle so se neke ravnodušne poteze, in če so jo užalile opombe njenega spremljevalca, naredila je mrzel obraz, ki je spominal na sneženi lesk po apeninskih vrhovih.“

„Pisana družba usela se je zopet k dolgej mizi, in sicer tako, da je bogati tujec sedel na desni strani mize zraven svoje spremljevalke. Jaz sem mislil, da je to kak bogat vinšček, kateremu je šinila v glavo čudna misel, da se je podal na ženitnino jednega svojih podanikov; v tej misli bil sem

še bolj utrjen, ko je izvlekel težko možnjo in jo podal z nekaterimi besedami nevesti.“

„Oči njegove spremljevalke so kar zabliskale, ko je poklonil nevesti to darilo. Hitro se je zasukala in pošepetala svojemu spremljevalcu nekaj besed, na kar je ta z mračnim čelom in bliskajočimi očmi ustal. Ona se je pa od žalosti zgrudila, ko je kmalu potem ustala in iz šotorovega uhoda dolgo v jedno mer gledala na morje; videl sem, da je brisala solze, ki so jih prouzročile besede njenega spremljevalca.“

„To trenutje prišel je doli po kamnitej stezi raztrgan grbast berač. Šel je od jednega gosta do družega, pomolil plehasto pušico in dobil od vsacega na čast novoporočenih majhen dar. Zapazil sem dve stvari: prvič, da je vedno po strani ogledoval na zadnje prišlo dvojico, in drugič, da teh dveh kakor tudi ženina in neveste ni poprosil miloščine, nasproti: splazil se je v najtemnejši kot, kjer se je ustavil komaj deset korakov od mene.“

„Pojedina se je nadaljevala, prinašali in odnašali so skledo za skledo in vinski vrči vrstili so se hitro okrog, hrup in vrisk bil je vedno glasnejši in glasnejši, in ob jednem svetil je bistro polni me-

6. Kam se uporablja denar od kaznij zaradi prestopkov gozdnih postav kaznovanih kmetov? — govori čest. g. Kociper.

7. Ali in kje se ima napraviti veliki tabor v sredini Istre — govori gg. Mandić in V. Dolenc.

8. Drugi nasveti udov društva.

Podpisani odbor vabi prav nujno vsa slovenska in hrvatska društva in sploh vse rodoljube, da se v obilnem številu udeležé tega jako važnega tabora ter s tem pokažejo, kako jim je na srcu narodno probujenje Istre in to dežele duševni in gmotni napredek.

„Živila srečna, napredujoča Istra!“ naj bode gaslo tega četrtega tabora v Istri, kateri nam skoro gotovo še letos porodi še drugi važnejši tabor v sredini Istre mej brati Hrvati. — Rodoljubje hrvatski in slovenski! mej nami ni razlike v mišljenji in cilji, vsi skupaj delajmo na korist in povzdigo jednega naroda in za srečo in boljšo bodočnost mile nam Avstrije! — Na taboru v Brezovici se vidimo, tam si bomo zvestih src segali v bratske roke!

Trst, 24. maja 1883.

ODBOR.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 30. maja.

Deželni zbor štajerski volil je v zadnji seji razne odseke. V šolski, finančni in peticijski odsek voljena sta le po jeden klerikalec in jeden Slovenec; v gospodarski in občinski odsek pa noben Slovenec in tudi le po jeden klerikalec. Volitvi grafa Herbersteina in dr. Koltzbecka sta se verificirali.

Česki deželni zbor bode zboroval kakih šest tednov. Močno se domneva, da se bode zbor zavoljo žetve takoj po izvolitvi deželnega odbora preložil; mej tem naj bi pa odbor izdelal nekatere predloge, ki bi se potem v jeseni obravnavale pred sestankom državnega zbora. — Trdi se, da je grof Taaffe fevdalnemu volilnemu odboru obljubil prevzeti mandat za deželni zbor, ter se tudi udeleževati njegovih zborovanj.

Deželni odbor Moravske stopil je s svojim ukrepom v nasprotje z vlado. Pred nekim časom imenoval je bil namreč kot zastopnike ljudstva v okrajnih šolskih svetih same može, ki ne umejo česki ali pa so najzagrizenejši nasprotniki Čehov. Proti temu činu nastalo je po vsej deželi odločno

sec čez temne skale, kakor bi hotel spoznati veselje, ki vlada mej revnimi zemljani.“

„Na Neapolitanskem mora se vsaka veselica končati s plesom. Tarantela je za te otroke prirode ravno tako potrebna kakor makaroni in penete vino. Na ženinovo povelje pomaknili so mize in stole v stran in jeden trenotek pozneje oglasili so se oni menjajoči, omamljivi glasovi, katere vsi poznamo, kateri pripravijo najmrzlejšega severnjaka, da vriska od veselja.“

„Prva dvojica, ki je začela plesati, bila sta ženin in nevesta, ž njima vkupe figurirala je ona bogata dvojica, katero je pripeljal poslednji čoln. Nikdar še nesem videl plesati tarantele tako milo in tako živo, in ob jednem tako različno. Mlada zaročenca sta se popolnem udala prijetnej plesnej omami. Plesala sta kakor dva frfajoča metulja, ali dve žvrgoleči lastovki, ki zidati pod streho svoje gnezdo.“

„Čisto drugače druga dvojica. Ona plesala je bolje, lahneje in mnogo živahnejše nego vesela majhna nevesta, ali v tem, kako je stopala pred svojega plesalca, bilo je nekaj zmernega, hladnega, da ne rečem porogljivega, kar je učinilo, da je na



nasprotje in nezadovoljnost, ki se je posebno izražala v deputacijah, protestih in prošnjah do namestnika, da imenovanih prisednikov ne bi potrdil. Namestništvo je na to stvar na tanko preiskavalo ter slednjič predlagalo 12 izprememb najbujšega značaja, kar je jedva deseti del vseh imenovanih zastopnikov ljudstva. S tem pa deželni odbor ni zadovoljen; v soboto obravnavali so se ti nasveti namestništva. Pri dotičnej seji je baje poročevalec dr. Frenzl popel se do izreka, da tudi v čisto českih okrajih ne treba, da bi prisedni ki šolskega sveta morali znati česki, ker je interni jezik te oblasti itak nemški ter da voli deželni odbor svoje zaupne može, ne ljudstvene. Vlada da nema pravice se v to zadevo umešavati. Na to se je sklenilo odbiti predlog namestništva in mu ta ukrep priobčiti v energičnej izjavi. Vsa prizadevanja jedinega českega odbornika dr. Šroma za spravljivo dognanje te stvari so se razbila ob fanatičnej trmi „zati-ranih“ Nemcev.

### Vnanje države.

V ponedeljek dopoldne vzprejemal je novo-kronani car ruski in njega obitelj v prestolnej dvorani Kremlja čestitke. Car je imel na sebi maršalsko uniformo, velike kneginje in dvorske dame bile so v narodnej noši. Najprej čestitale so deputacije gubernijskih mest, nudeč v znamenje poklonstva kruh in sol. Posebno prijazno vzprejel je car avstrijsko-ogrsko deputacijo plemstva. Po deputacijah prišli so na vrsto plemiški maršali, duhovščina in diplomatični corps, kar je trajalo do 3. popoldne. — Zvečer je bil sijajni dvorski ples, katerega so se udeležile vse korunacijske deputacije, kneževski gostje, zastopniki tujih vlastij ter ruski državni in dvorni dostojanstveniki. Ples je pričela carica z nemškim poslanikom grofom Schweinitz-om; potem sta plesala carica in car še s francoskim in danskim poslanikom ter njunima sopro-goma. Velikansk je bil razgled iz balkonov na čarobno razsvetljeno mesto.

Prezident francoske republike dejal je ob priliki, ko mu je avstrijski poslanik grof Hoyos izročil svoja poverilna pisma ter zagotovil ga prijaznosti svoje vlade, da bode grof Hoyos v izpolnjanju svoje naloge našel vedno lojalno sotrudnost ter odkritosrčna prizadevanja pokazati iskreno zaupanje. — O bivanih nemškega feldmaršala grofa Moltke-ja na zahodnej meji Francoske in ob geneškem zalivu poroča francoski general Wimpffen, da je Moltke zato prišel v San Remo, da se sam prepriča o naj-nevarniših naskočnih krajih. On da sicer potuje sam, da pa hodijo pred njim njegovi ljudje, ki prepotujejo francosko zemljo od Marseille a do Lyona in imajo nalogo proučiti, kako bi se storili neuspešni mesti Toulon in Lyon, ko bi vojska marširala v Marseille. Z odjemom Marseillea bi se Francija ločila od Sredozemskega morja; pri tem pa da bi moralo pomagati italijansko-avstrijsko bro-dovje. — „République Française“ konstatuje z veliko zadovoljnostjo prijazne odnošaje mej Francijo in Rusijo.

### Dopisi.

**S Krasa** 25. maj. [Izv. dop.] V 115. št. Vašega cenjenega lista piše dopisnik iz Sežane, da se do sedaj oficijalno še nikakoršen kandidat za deželni zbor ne pojavlja. Res, da v časopisih izrečeno

mah odskočil on izmej plesalcev, in zraven stoječemu potegnil gitaro iz rok. Bila sta zaročenca, pred katera bi bilo trebalo stopiti; zdaj moral bi na vrsto nov par, a ko se je to godilo, videl sem mlado dek-le približati se grbastemu beraču in pokloniti mu dar, za kar se je ta zahvalil s tem, da se je pri-klonil skoro do tal.“

„Mladi mož tega ni videl. Ubiral je gitaro, potem je stopil v prvo vrsto godcev ter začel tako mило svirati in peti, da so vsi drugi instrumenti umolknili drug za drugim. Pel je o sreči prave ljubezni in slavil, kako ona čisla le plemenito srce in se ne meni za bisere in drago kamenje; primerjal je v ljubezni živeče s tonovščicami, ki vedno le v parih letajo nad sredozemskim morjem, in ko je nameknil na mlado veselo nevesto, imenoval jo je kraljico morskih ptic in povzdigoval lepoto in milobo nje-nega letanja. Svirajoč in pojoč bližal se je vedno bolj svojej spremljevalki, ki se je blela in obupana opirala na kamnato steno. Kar plane k njej in hitro kakor blisk sname jej koralde z vratu in jih hitro ovije krog vratu nevesti, katera se zarudeč zmuza izmej plesalcev.“

(Dalje prih.)

še nikjer ni bilo, kdo bo kandidiral; pač se je pa izrazilo več veljavnih mož pri raznih prilikah, koga da mislijo mesto starega g. Mohorčiča, katerega se s tem bremenom ne more več obkladati, voliti v deželni zbor. (G. dr. Abram, katerega Kraševci poznajo kot poštenjaka, se ve, ostane poslanec.) O tem novem kandidatu govori dopisnik iz Komna v zadnji Soči in tudi iz uvodnega članka je razvidno, da kandidat kraških kmečkih občin je duhoven. Ta mož je g. Sila, župnik na Repentaboru, mož značajan, učen, nesebičen, ker domačin poznajoč bede in težave Kraševcev, ne čestilakomen. Slovencem je znan po spisih priobčenih v Danici, v Etinosti itd; Kraševcem je znan, ker je njih domačin, bil župnik v Rodiku in tudi zdaj biva sredi mej njimi; poslušalcem svojim je pa znan kot dober in tehten go-vornik. Tega moža prosilo je več gospodov iz Gorice in s Krasa, naj prevzame on kandidaturo Branil se je dolgo časa. Tudi se ne bi ujal, ako bi ga ne prepričal, da je to storiti dolžan, ako neče škodovati naši stvari.

Vsak pač lahko razume, da se možu, ki se ne sili, veliko lažje zaupa, kakor takemu, ki se povsod uriva, katerega cilj in konec je „ego“. Res je, da g. Sila ni hodil veliko okolu, se ni kazal, tudi morda ni veliko poznan, kakor bi bil lahko, ako bi hotel. Dosti je, da ga poznajo možje, katere pozna ne le Kras, temveč tudi širja naša domovina kot može; če ga priporočajo ti, dolžnost naša je, da jim verujemo in jih tudi ubogamo. Po celem Krasu znanega g. Suca so že večkrat prosili, naj bode on zastopnik Kraševcev v deželnem zboru. Branil se je zmirom in tudi zdaj se je izrazil odločno, da je popolnoma zadovoljen s kandidaturo g. Sile, da je on že prej mislil tega moža ljudstvu priporočati.

Tudi goriški volilni odbor, kateremu so želje Kraševcev znane, namerava g. Silo proglasiti kandidata kmetskih občin na Krasu. Predsednik tega odbora je g. dr. Tonkli. Kraševci, poznate tega moža! Veste, da ta mož ni zamudil nobene priložnosti v državnem zboru, da je zmirom in povsod, kjer koli je bilo umestno, močno povzdignil svoj glas, pote-goval se za vas in za pravice, katere bi morale biti vaše po božjem in natornem pravu. Če vam vsega ni pridobil, kar je vam z Dunaja prinesel hotel, vedite, da so temu krivi volkovi, ki bivajo mej vami v ovčjih oblekah, se vam laskajo in govore, da so vaši prijatelji, da skrbé za blagor ljudstva in na-predek naroda. V resnici pa skrbé le za svoj na-predek in lestvo, po kateri hočejo plezati, držite vi. Ko pa dospó do zaželjenega cilja, lestve več ne rabijo; vi bodete imeli trud in sramoto jo odstraniti, ali pa jo pristaviti zopet drugemu, katerega bode mi-kalo hoditi nad vašimi glavami. Da Kraševci, ne le Kraševci, tudi ne samo Goriški Slovenci, Slovenci sploh: če bi mi mej nami tacih lizunov ne imeli, pridobitve njegove bi bile nam drugačne, kakor so.

Mislím, da je že dosti velik in dolg dan, če hočete le poznati vaše prijatelje. Če jih pa poznate in če ste prepričani, da vam hočejo le vaše dobro, ali ni potem vaša sveta dolžnost, da se tudi vi obnašate njim nasproti, kakor zahteva prijateljstvo in spoštovanje? To pa skazete, če jim zaupate, če jih ubogate. Želeti je le, da bi gospod doktor prišel jedenkrat osebno na Kras, da bi se sam prepričal, da znamo ceniti njegove zasluge; pri tej priložnosti bi tudi g. S la razvil svoj program. Kakšen program? Kdor pozna g. Silo, pozna tudi njegovo geslo. Da je versko njegovo stališče, katoliško, pač ni nič na-pačnega; saj so vsi Kraševci katoličani. Pri narodnih vprašanjih potegoval se bo odličan narodnjak za pravice, katere so nam bile kratene po krivici. Gospo-darske (gmotne) kraške razmere so mu tudi znane. Dobro ve, da je doklad pri davkih preveč; da no-beno glavarstvo ž njimi ni tako obloženo; da se na Krasu mora marsikaj storiti, da pride vinski pri-delek v boljšo veljavo in da kmetije ne pridejo v nič. Pa poreče jeden ali drugi: Pa je duhoven, ni kmet. Mislite res, da samo tisti ve, kaj je kmetu treba, ki ima pikon v roki? Ali ni on sin kmetskih starišev, ali ne živi mej vami? Ali ne veste, da če kmetu primanjkuje, da tudi duhoven ne živi v obilnosti? Ali neso vaše reve tudi njegove bede? Je

kaka sramota, če je vaš zastopnik duhovskega stanu? Ali si ne želi marsikateri oče videti svojega sina duhovna, si ne štejete v čast mej sorodniki imeti duhovna, ali ne žalujete kakor sirote, če je vaša duhovnja zapuščena? Je li morda večja čast, če je poslanec človek, ki se iz duhovnov norčuje? Morda je vam neznano, da se imamo ravno duhovnom v prvi vrsti zahvaliti, ker so oni skrbeli, da se je obrnila naša narodnost? Ali neso bili duhovni in so še zdaj učitelji ljudstva ne le v verskih, temveč tudi v gmotnih stvareh?

Sploh se pa tu ne godi za osebo in stan, temveč za stvar. Res, če bi se morda kak drugi oglasil, bil bi nekaterim tudi ljub. Ker pa tega ni noben storil, dolžnost je volilec, da združijo vsi svoje glasove za g. Silo; to zahteva od njih disciplina, ki ravno terja, da v volilnem boji stoje vsi ko jeden mož in s tem pokažejo svojo narodno prepričanje in politično svojo zrelost. Dolžnost in sveta dolžnost tistih mož pa, ki so morda vse jedno mislili kan-didirati, katerim bi morda ne bilo neljubo, ako bi postali deželni poslanci, njih dolžnost pa je, tiste volilce, ki so mislili za nje glesovati, pregovoriti, da glasujejo za kandidata od volilnega odbora pri-poročenega. To zahteva od njih narodnost in poš-tenje, če jim narodnost ni zadnja briga, če jim neso lepe besede, katere so že večkrat izustiti, le prazne čenče.

Ako bi tako ne storili, pokazali bi, da jim je boli pri srci njih čestilakomnost, nego narodnost. Bi pa potem narod take k svojim prišteval? Bi jih ne imenoval rajše odpadnike? Gotovo si pa ne žele tega imena, in bi ga ne hoteli slišati iz ust nijed-nega in reči nobenemu. Vsi zavedni narodni možje na Goriškem sploh glasovati bodo morali za kandi-date, katere bo volilni odbor proglasil. Potem bomo videli, kar so gledali i Kranjci pri volitvah v državni zbor in v ljubljanski mestni zastop, — kaj da pre-more disciplina pri volitvah. Potem bomo tudi mi imeli zastopnike, ki ne bodo kimali kakor marionete, ne plesali po taktu piskajočih ekscelenc, temveč imeli bomo značajne zastopnike zavednega naroda.

**Z Dolenjskega** 25. maja. [Izviren dopis. „Slovenski Narod“ prinesel je onikrat nekaj črtic-neukretnem postopanju jednega c. kr. sodn. pristava, bivajočega tam pod sv. Kumom; obelodanil sem bil stvar g. Jeunikerju, c. kr. kresijskemu predstojniku v Novem Mestu meneč, da dojde po njem zaželjena pomoč. Toda zgrešil sem bil, kajti g. Jeunikor iz-javil se je neki: „Wenn der Herr Adjunkt 28 Jahre vor mir in meinem Kreisgerichtssprengel wirkte, fiude ich keinen Grund, ihn in seinem Wirkungskreise zu stören.“

G. Jeuniker pomogel bi rad g. adjunktju, — to že vemo, saj neso Tirolci — da stolče 40 služ-benih let ter odide s polno plačo v pokoj. — Hval-levredno od gospoda, bližnjemu pomagati, pa ni na mestu, temveč strankam v materijalno škodo in ni-kakor vzvišenej justici v prospeh.

G. Thomann, c. kr. adjunkt v Radečah, čegar ime sem zadnje pot zamočal, je sicer skupno 38 let v državnej službi in prav rade volje dal bi svoje duševne moči še dve leti državi na razpolaganje; potem je 38 + 2 = 40, — številka zanj in skoraj za vse c. kr. uradnike velevažna; še važnejša pa polna plača, katere mu sicer ne zavidamo, da ne bi šlo na račun pravice iskajočih strank.

Objavil bil sem zadnji pot nekaj smešnega gradiva o g. Thomannu, danes pak sledi druga se-rija; tretjo in četrto hočemo tudi še spraviti v jav-nost, če bi današnja znala biti zopet — bob ob steno.

Boštjan tožil je Tomaža, ker je zadnji njego-vemu šarcu rep odrezal; Tomaž moral bi po tožbi, uloženej po Boštjanu, 5 gld. odškodnine plačati. — Sreča je hotela, da njima g. Thomann reč sodnij-sko poravná. — „Veste kaj,“ pravi g. sodec, „rep vašega šarca nikdar ni 5 gld. vreden; za ta denar si dam jaz — brado odrezati!“ — Boštjan, ne len, poprime na mizi ležeče škarje, položi petak na g. Thomannovo dlan ter odstriže v hipu g. Thomannu brado po celi strani obraza. — Gosp. Thomann po-bral je nežne relikvije svojik brk, zavil jih v papir-



ček ter s petakom vred spravi v žep, v ostalem pak čisto mirno-resnega obraza čez celi trg šel navzlic po jedni strani čisto odstriženi bradi opoludne domov. — Ako vprašaš č. bralec — kedaj se je to pripetilo? Ti povem, da na pustni dan ne, ampak poletni čas.

Drugi slučaj, žalibog spadajoč mej one, katere prouzročajo g. adjunktova plitva duševna zmožnost bednemu kmetu v materijalno škodo. — Meta, posestnica v Cerkljah tožila je Kukmanca iz Beršlina — imeni itak neste bistveni — radi poškodovanja njenega gozda s tem, da jej je posekala dve smeriki v vrednosti 5 gold. — G. Thomann, Meta in Kukmanca pridejo torej na tožni dan skupaj. Prvi prinese mapo, jo razprostre na tleh, se uleže z Meto in Kukmanco na njo in terja od Mete, da natanko pové, kje ste stali smeriki in kedaj ju je zatoženka posekala. — Na prvo vprašanje Meta ni vedela odgovora, ker se „na mape“ ne spozna in ker itak posamezna drevesa neso notri; na drugo vprašanje pak dobil je g. Thomann pod nos: „Vedó kaj gospod, če bi jaz vedela, kdaj je Kukmanca drevese posekala, prišla bi bila ter jej hrbet s palico ohladila.“ Nasledek bil je, da je komisija prišla in locum rei stae pregledovat, kje ste smeriki stali.

Zapisnik takratnega ogleda glasi se blizu tako le: (Uvod navaden) — „Die genannte Commission begab sich zeitfrüh bei regnerischem Wetter an die besagte Stelle und gelangte nach zweistündigem mühevollen Marsche dort; betrachtete zur Orientirung unter Aufsicht des Gerichtsadjunkten Thomann die 4 Weltgegenden und kam zu folgendem Resultate etc. . . . Resultat bil je res okolu 20 gld. sodnijskih stroškov zarad 5 gld. škode! — Se-li to ne pravi krave s svedrom iz kože devati? —

Ali — za boga, to ni šala za revno stranko, katera sicer plača mirno troške, na tihem pak kolne cesarske urade, katere reprezentujejo take puhle juridične ničle.

Kresijskemu predsedniku menda ti slučajji neso znani; ali g. Jeuniker dobro vé o protokolih, katere pošilja g. Thomann tjá in kateri slednjega zmožnosti nikakor ne hvalijo. Kaj je bilo oni dan! Kresija zahtevala je od g. Thomanna, da jej dopsilje mesečni izkaz zastalih kazenskih obravnáv. G. Thomann dal je na to lakonični odgovor: „K. k. Gerichtsadjunkt Thomann schickt sich soeben an, die Auskunfts-Tabelle zusammenzustellen!“ Prav dobro, kaj! —

Kazenski red zahteva neizogibljivo, da vsaki zapisnik podpiše tudi perovodja; g. Thomanna to kaj malo ženira, temveč piše sam in podpiše sam vse, kar ima obravnavati, ne oziraje se na cesarski ukaz.

G. Jeuniker tudi dobro zna za to nepostavno postopanje šestdesetletnega g. adjunkta, ali prirastei se mu je k srcu. Oj ljuba številka 40! A tu bi se dalo pomagati, da g. Thomann itak ne bode pri polni penziji prikrajšan. Kresija tudi dobro vé, kako kapaciteto (!) ima v Radečah za adjunkta, in vendar delegira za najmanjšo stvar mokronoško ali katero drugo sodnijo. Pred letom dnij bil je v C. komisijon zarad necega hododelstva; g. Thomann bil je že tam, kar pride g. adjunkt iz Mokronoga tudi z dekretom v žepu, v katerem ga kresija k temu činu pooblastuje. G. Thomann se je sicer takrat ustavljal: „Bin ja schon ich da!“ — — „To nič ne dé“ — odgovoril mu je g. adjunkt ter poslal g. Thomanna domov.

Torej na jedni strani podpirati zastarele možjani Thomannove, a na drugej delegirati drugo sodnijo z večjimi troški! —

Take so torej razmere v Radečah, odkar je g. Thomann tam, in naslednik njegov bode imel dokaj posla, da si kot adjunkt zopet pribori tisti respekt, koji pristuje njegovemu stanu.

G. Thomannu pak dajemo svét, prositi za odpust, potem se malo prolongira in 40 let je skupaj; ako pak to ne pomaga, začeli bodemo s tretjo serijo g. Thomannovega postopanja na firmo Nj. excellence g. Waserja; vsaj leži dosti zapisnikov in druge tvarine v kresijski registraturi, torej bode tudi dosti smeha; toda g. čitatelji „Naroda“ morali si

bodo stvar sami preložiti v domači jezik, sicer zgubi original dovtip. Aus Liebe gewidmet.

## Domače stvari.

— (Zasluzeno odlikovanje.) Mestni zbor ljubljanski je v včerajšnji seji jednoglasno sklenil, da se vodi prve mestne šole, g. Andreju Praprotniku-u, povodom njegovega 25 letnega izvrstnega službovanja, v priznanje njegovega odličnega delovanja, po predlogu g. Kleina-a podeli ljubljansko meščanstvo brez taks, na predlog šolskega odseka, v čegar imenu poroča g. profesor Šuklje, pa, da se mu dosedanja letna službena doklada poviša od 100 gld. na 200 gld. in na predlog gosp. Goršič-a, da se mu nakloni častna remuneracija 200 gld., da si zboljša pri službovanju pokvarjeno zdravje.

— (F. Z. M. baron Khun) pride jutri zvečer ob 1/2 10 uri z gorenjskim vlakom s Predila v Ljubljano in bode v petek zjutraj ogledal tukajšnje vojaštvo. Na Predilu bilo je pretekle dnij pod njegovim nadzorstvom poskusno streljanje s topovi, ki so nastavljeni v novem železnem fortu, ki se da za-ukati.

— (Bazar za nemški Šulverein) hote napraviti prihodnji teden v kazinskih društvenih prostorih. Ljubljanske „germanke“ bodo prodajale na korist razširjenja nemške kulture šopke, sodo-vodo, malinovec, svinčnike itd.

— (Nezgod.) Danes dopoldne ponesrečil je v papirnici v Velčah 13letni Ignacij Mihelič. Po neprevidnosti menda prišel je preblizo stroju, kateri mu je strl glavo, da je bil takoj mrtev.

— (Tatvina.) Usmiljene sestre v hiralnici ljubljanske zapazile so te dni, da jim je nekdo izmeje perila odnesel okolu osemsto rjuh. Kdo je spravil to veliko število perila v svojo mavho, še ni znano.

— (Akademično društvo „Slovenija“ na Dunaji) ima v petek 1. junija svoje redno zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1. Verificiranje zapisnika. 2. Poročilo odborovo. 3. Čitanje. 4. Služajnosti. Lokale: Friedls Restaurant „zum alten Stubenthor“, I., Wollzeile 40, Souterrain. Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. — V nedeljo 3. junija pa napravi „Slovenija“ skupen izlet z domačo zabavo v Mölling-Heiligenkreuz-Baden. — Zbirališče točno ob 7. uri zjutraj na južnem kolodvoru. — K temu izletu kakor tudi k zborovanju vabi najljubdeje odbor.

— (Razpisana je služba) c. kr. okrajnega sodnika v Metliki. Prošnje do 14. junija t. l. predsedstvu c. kr. okrajne sodnije v Rudolfovem.

## Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

**Lvov 29. maja.** Pri deželnozbornskih volitvah v kmetskih občinah zmagali so z malimi izjemami kandidati centralnega odbora. Rusinskih kandidatov izvoljenih je samo najmanj, izmed katerih je večina zmernega mišljenja. V primeri s prejšnjimi deželnimi zbori pridobili so Rusini štiri, izgubili pa osem sedežev.

**Moskva 29. maja.** Car vzprijel je danes dopoldne papeževega nuncija Vannutelli-ja. Car in carica vsprjemala sta potem čestitke prvih štirih dostojanstvenih razredov in vseh inostranih častnikov. — V hudej gnječi pri slavnostih udušile so se tri osebe.

**Bukurešt 29. maja.** Knez Ghika odpotoval je danes na svoje mesto v London. Domneva se, da ima seboj odgovor vlade na Granville-ovo noto glede Londonske pogodbe.

**London 29. maja.** Vlada odposlala je na Zjedinjene Države nujno zahtevanje, da se jej izroči vodja irskih teroristov Tynan, poznat kot „številka 1“.

## Razne vesti.

\* (Nenavadno časniško podjetje) snuje se v Novem Yorku. Izdaval se bode mesečnik pod naslovom „The Moon“, kateri bodo uredovali, tiskali in izdajali blazni v norišnici na „Ward's Island“. Mej katerimi je več časnikarjev.

Slavno uredništvo „Slovenskega Naroda“

Moj govor pri shodu županov ljubljanske okolice dne 26. maja t. l., priobčen v št. 120, vašega cenjenega lista je tako pomajkljiv, da nema nobenega pravega pomena.

Da pa občinstvo pravi zapopadek mojega omenjenega govora izve, in o njem prav soditi zamore, prosim, v jedni prihodnjih številkih priobčiti sledeči popravek.

Moj omenjeni govor glasi se bistveno tako: „Častiti župani! Ker je mej vami tu zbranimi več onih mož, ki so me volili v deželni zbor, štejem si torej v dolžnost nekoliko spregovoriti o svojem delovanju v deželnem zboru.

Znano vam je, da so imeli nasprotniki naši večino v deželnem zboru, torej ni bilo mogoče ondu kaj doseči, če je bilo še tako utrieno in potrebno. Le pri obravnavi gruntne davka ni bilo nasprotstva.

Po odstopu nekaterih gospodov iz deželne cenitvene komisije, če se ne motim leta 1874 ali 1875, izvolil me je deželni zbor v omenjeno komisijo. Po v začetku nastavljeni tarifi doseglo bi se bilo zmanjšanje gruntne davka le za kacic 100.000 gld. Z našim prizadevanjem popravila se je tarifa tako, da je sedaj gruntni davek dežele naše zmanjšan več ko za 300.000 gld.

V reklamacijsko komisijo me ni volil deželni zbor, ampak volila me je vlada; ali vendar nesem pozabil pri tem delovanju svojih volilcev in sploh kmetovalcev dežele naše, ker mi je bilo predobro znano, da so z gruntnim davkom preobloženi. S tem smo dobili večino v reklamacijski komisiji, in dosegli smo marsikaj, kar bi sicer ne bilo mogoče.

Pri prejšnji (to je stari) meri povisal se je davek deželi naši okolu 145.000 gld., nasproti se je pa zmanjšal Štajerski deželi okolu 145.000 gld. in Koroški okolu 143.000 gld. S sedanjim zmanjšanjem davka se je v deželi naši popravila prejšnja krivica.

Da pa davek v okraji okolice ljubljanske v primeri k drugim okrajem ni v jednakej meri zmanjšan, temu uzrok je obširno ljubljansko močvirje, ki je bilo pri prvi meri še puščava, sedaj je pa v obširnih legah spremenjeno v rodovitno zemljo, v njive in travnike, in je torej višje nego prej ocenjeno, in gre tudi več davka od njega. Več doseči ni bilo mogoče.

Delajo se pa priprave in pridejo na svitlo, da bode mogoče v prihodnje primerjati občino k občini, in ob svojem času popraviti to, kar je morebiti napačnega.

Če bodem voljen, sprejemem volitev, ako pa ne bom, bodem pa ravno tako delal na korist naroda našega, kakor sem delal že pred, predno sem bil voljen prvokrat v deželni zbor. Razzodba pa je v vaših rokah.“

S spoštovanjem

Luka Robič.

V Ljubljani, dne 29. maja 1883.

## Poslano.

Iz Postojine 28. maja.

Na „Poslano“ izpod Nanosa v „Edinosti“ od 26. t. m. za danes le toliko odgovorim, da sem bil k volilnemu shodu v Postojino pisмено in ustno povabljen od odličnih volilcev, torej menim, da sem imel jednako pravico govoriti in glasovati, kakor gospod Nanos!

Kar sem pa pri tem shodu govoril, govoril sem iz prepričanja, katero sem si pridobil največ mej notranjskimi kmeti ali kmetovalci.

O tej skelečej rani na našem narodnem telesu bom, ko bodemo jedenkrat gospodarji v svojej hiši, brez večnih kandidatov, stvarno pisal.

Fr. P.

## Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gg. naročnike pa, katerim naročnina koncem meseca poteče, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

## „SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta . . . . .	3	„	30	„
„ jeden mesec . . . . .	1	„	10	„
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.				

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrt leta . . . . .	4	„	—	„
„ jeden mesec . . . . .	1	„	40	„

Upravništvo „Slov. Naroda“.



### Javna zahvala.

Blagorodni gospod Martin Hočevar, imovnik reda železne krone III. vrste, posestnik itd. v Krškem, blagovolil je občini Velikolaške darovati sto goldinarjev za napravo gasilnega orodja.

Podpisani občinski odbor si šteje v dolžnost, častitemu gospodu darovatelju za ta blagodušni dar v imenu vse Velikolaške občine po javnem potu izreči najiskrenejšo zahvalo.

V Velikih Laščah 23. maja 1883.

Za občinski odbor:  
**Janez Tomšič** s. r.,  
župan.

### Tržne cene v Ljubljani dné 30. maja t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	64
Rež,	4	87
Ječmen	4	78
Oves,	2	92
Ajda,	4	55
Proso,	5	4
Koruza,	5	60
Leča	8	—
Grah	8	—
Fižol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	3	73
Maslo, kilogram	—	96
Mast,	—	88
Špeh frišen	—	70
" povojen,	—	78
Surovo maslo,	—	85
Jajca, jedno	—	1 1/2
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	60
Telečje	—	54
Svinjsko	—	60
Koščunovo	—	36
Kokoš	—	50
Golob	—	17
Seno, 100 kilogramov	2	86
Slama,	1	96
Drva trda, 4 kv. metre	6	40
" mehka, " " "	4	20

### Dunajska borza dné 30. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78	gld.	15	kr.
Srebrna renta	78	"	70	"
Zlata renta	98	"	90	"
5% marena renta	92	"	20	"
Akcije narodne banke	840	"	—	"
Kreditne akcije	295	"	50	"
London	120	"	—	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	51 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	67	"
Nemške marke	58	"	50	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	119	"
Državne srečke iz l. 1864	100	"	169	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99	"	—	"
Ogrska zlata renta 6%	120	"	35	"
" " " 4%	88	"	65	"
" " " 5%	86	"	95	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	"	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	113	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	"	20	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	101	"	75	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	"	—	"
Kreditne srečke	100	gld.	170	"
Rudolfove srečke	10	"	19	"
Akcije anglo-avstr. banke	120	"	112	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	215	"	75	"

### Hiša se proda

v Begunjah (per Rakek, Cerknica) s 4 sobami, kuhinjo, kletjo, vse obokano, krito z opeko; hlev za 9 parov, dva hleva, kašča, klet, kozolec v tribo, 6 predelov, skedenj, kozolec samec, 5 predelov, ves hrastov, poleg ceste iz Rakeka na sv. Vid nad Blokami. Vrt in prostor gori omenjenega poslopja meri 2310 □ metrov.

Kupci naj se oglašijo v Cerknici pri g. Franu Turšiču št. 68. (365—2)

### VIKTOR GLOBOČNIK,

ces. kr. notar v Zatičini,  
naznanja, da je že odprl (366—1)  
svojo pisarno.

### Vzpomladno čiščenje krvi

s svetovno slavnim pristnim

### Pagliano - sirupom.

V steklenicah po 1 gld. 20 kr. dobiva se pristno samo pri (291—2)

G. Piccoli-ji,

lekarji „pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Umetne (234—14)

### zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,  
poleg Hradeckjevega mostu, I. nadstropje.

Usojam si p. n. občinstvu ponižno naznanjati, da imam v prodajalnici

### Terček & Nekrep,

na Mestnem trgu št. 10 v Ljubljani,  
dobro asortirano zalogo krasnih in dobrih



osobito kmečke vozove (bagerle), na pol izdelane vozove itd. in prodajem jih po prav nizkih cenah. Naročila vozov vsake vrste se sprejemajo in dajejo naznanila o cenah ravno tam. Za dobro in čedno blago se daje popolno poročstvo.

Priporočam se v obila naročevanja.

Spoštovanjem

Fran Šiška,

(335—4)

kovaški mojster v Hrastju.

### Naznanilo otvorjenja.

Usojam se naznanjati, da sem otvoril na Bregu v baron Zois-ovej hiši št. 20 lastni vinotoč, imenovan

### „Bizeljski hram“,

kjer se toči ceno in pošteno vino, in sicer:

takozvani „cviček“ po 24 kr. liter,  
dober rudeč „cviček“ po 28 „ „  
„istrijanec“ najbolje vrste 36 „ „  
in „bizeljanec“ starina po 40 „ „

Vsa večja naročila na raznovrstna vina od 56 litrov više izvršujejo se točno, najbolje iz „transitokleti“ v Kolizeji.

Tudi imam dalmatinska črna vina od 12 do 18 gld. Hklt. v zalogi.

Priporočam se

odličnim spoštovanjem

J. C. Juvančič,

vinski trgovec v Ljubljani, Dunajska  
cesta št. 21. (340—3)

### J. J. Naglas v Ljubljani

na Turjaškem trgu št. 7

se priporoča v izdelovanje vseh

### dekoracij po oknih in hišnih pročeljih,

ki bodo potrebna ob navzočnosti Nj. Veličanstva presvitelega cesarja, kakor tudi za pripravo zastav vseh velikostij, grbov, lampijonov itd. po najnižjih cenah.

Da se zamore jamčiti za pravočasno prireditev, prosi se, da se naročila izvedó vsaj do 15. junija. (289—9)

### Janez Mathian v Ljubljani.

Zlata medalija.

Zlata medalija.

Za svečanosti o priliki navzočnosti Nj. Veličanstva presvitelega cesarja, priporočam se slavnemu občinstvu za izdelovanje raznih

### dekoracij

v Ljubljani in drugod po deželi.

Da se v pravem času izvrše naročena dela, prosi se, da se naroče kakor hitro mogoče.

Z odličnim spoštovanjem

Janez Mathian.

(331—4)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.